

“Kalkınmanın Yolu, İpekyolu”

BADEM HEDEF PAZAR ANALİZİ

İÇİNDEKİLER

1. BADEMİN TARİHÇESİ	3
2. BADEMİN BİTKİSEL ÖZELLİKLERİ:	3
3. EKOLOJİK İSTEKLERİ:	4
3.1 İklimsel İsteği	4
3.2 Toprak İsteği	4
4. BADEMİN MORFOLOJİK VE BİYOLOJİK ÖZELLİKLERİ	4
5. BADEM ÇEŞİTLERİ	5
5.1. Bazı Yerli Badem Tip ve Çeşitleri	5
5.2. Yabancı Kökenli Badem Çeşitleri	6
6. TÜRKİYE'DE BADEM SEKTÖRÜNE VERİLEN DESTEKLER	10
7. ADIYAMAN İLİNDE BADEM ÜRETİMİNİN SWOT(GZTF) ANALİZİ*	12
8. ADIYAMAN İLİNDE BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER	13
9. TÜRKİYE' DE BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER	15
10. DÜNYADA BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER	16
11. ADIYAMAN BADEM YETİŞTİRİCİLİĞİNİN SORUNLARI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE İLGİLİ KURULUŞLAR	18
12. İHRACATTA STRATEJİ VE BAŞARI İÇİN ÜRÜN VE PAZAR ANALİZİ	20
13. ÜRÜN/PAZAR ARAŞTIRMASININ AŞAMALARI NELERDİR?	21
14. ÜRÜNÜN DÜNYA DIŞ TİCARETİ	23
15. BADEM DIŞ TİCARETİNDE TÜRKİYE	24
16. BADEM İHRACATINDA HEDEF PAZARLAR	27
1. ALMANYA	27
2. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ (BAE)	28
3. HOLLANDA	30
4. RUSYA FEDERASYONU	31
17. EK : 2018-2019 DÖNEMİ HEDEF VE ÖNCELİKLİ ÜLKELERİ	32
18. KAYNAKÇA	35

1. BADEMİN TARİHÇESİ

Badem Anadolu topraklarının en eski meyvelerinden biridir. Bademin anavatanı Orta ve Batı Asya'nın dağlık bölgeleridir. Buradan doğuya doğru Çin ve Hindistan'a; batıya doğru Kuzey İran, Suriye ve Akdeniz ülkelerine yayılmış ve tamamen yerleşmiştir. Kafkasya'ya kadar Afganistan ve İran boyunca çeşitli yabani formları bulunur. Bunlardan içi tatlı ve üstün nitelikli olanların kültüre alınmasıyla bugünkü kültür bademi meydana gelmiştir. Anadolu'da bodur acı badem (*Amygdalus nana*) zengin varyasyonlar göstererek yetişmektedir (kurak, kıraç alanlarda). Ülkemiz bademin gen merkezlerinden birisidir. Badem kültürü 4000 yıl önce İran, Türkiye, Suriye ve Filistin'de başlamıştır. Muhtemelen prehistorik çağlarda Yunanistan'a ve Kuzey Afrika'ya getirilmiş, İtalya'da çok eski çağlardan beri yetiştirilmiştir. Böylece ilk olarak Akdeniz çevresine yerleşmiştir. İtalya İspanya ve Akdeniz havzasına yayılışı 19. yüzyıl sonlarına doğru olmuştur. Badem Amerikanın yerli bitkisi olmayıp 150 yıl kadar önce İspanya'dan getirilmiştir. İlk kolonistler tarafından Kuzey Amerika'ya götürülmüş; bu ülkede 1840'dan sonra özellikle California'da büyük gelişme kaydetmiştir. Badem ağacı kuzey yarıkürede 30 – 44, güney yarıkürede 20 – 40 enlem dereceleri arasında yayılmıştır. Bu bölgede yetiştiriciliği 600 ile 1000 metreye kadar çıkar. Daha yukarı enlem dereceleri ve yüksekliklerde ekonomik olarak yetiştiriciliği durur. Çünkü bu şartlar dışında ilkbahar geç donları nedeniyle meyveler zarar görmekte ve meyvelerin olgunlaşması için sıcaklık toplamı yetersiz kalmaktadır.

2. BADEMİN BİTKİSEL ÖZELLİKLERİ:

Bademler pomolojik olarak ikiye ayrılır:

- 1 - Acı bademler
- 2 - Tatlı bademler

Acı Bademler: Siyanidik asit içerdiklerinden acıdırlar ve fazla alındığı zaman zehir etkisi gösterebilirler. Badem yağı çıkarmak için kullanılırlar.

Tatlı Bademler: El, diş, sert kabuklu ve taş bademler olmak üzere dört gruba ayrılırlar. Kabuğun kalınlığı arttıkça randıman düşmektedir.

BADEMİN KABUK VE İÇ ÖZELLİKLERİ

A- KABUK ÖZELLİKLERİ

1. Kabuk ne çok sert ne de çok yumuşak olmalıdır. Sert ve taş bademlerde randıman düşüktür. El ve diş bademlerin saklanması zordur.
2. Karın kısmı kapalı olmalıdır.
3. Kuş zararının olmadığı yerlerde ince kabuklu el ve diş bademleri tercih edilebilir.

B- İÇ BADEM ÖZELLİKLERİ

İç; açık renkli, kırışsız ve tüysüz olmalıdır.

3. EKOLOJİK İSTEKLERİ:

3.1 İklimsel İsteği

Badem, sıcak ılıman iklim bitkisidir. Kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçen Akdeniz ikliminin bitkisidir. Kış soğukları -25 °C'nin altına düşerse bitki, -18°C'nin altına düşerse gözler zarar görür. Bademin soğuklama ihtiyacı -7,2°C'nin altında 300–500 saat kadardır. İlkbahar geç donları badem yetiştiriciliğinde büyük önem taşır. Çünkü badem pek çok meyve ağacından önce çiçek açmaktadır ve çiçekler bu donlardan zarar görür. Bu yüzden ilkbahar donlarının sık görüldüğü yerlerde badem bahçeleri kurulmamalıdır. Ayrıca bir tedbir olarak eğimli arazilere bahçeler kurularak don gerçekleştiğinde soğuk havanın akması sağlanmalıdır. Bademlerin meyvelerini olgunlaştırmaları için yüksek sıcaklığa ihtiyaçları vardır.

3.2 Toprak İsteği

Badem, kumlu, orta derecede killi ve kireçli, drenajı iyi topraklardan hoşlanır. Özellikle kurak bölgelerde, alt kısımları hafif killi, verimli ve üst tabakaları hafif kumsal topraklar da badem için elverişlidir.

4. BADEMİN MORFOLOJİK VE BİYOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Bademler, çalı veya 10 metreye kadar boylanabilen ağaçlar oluştururlar. Dikine veya yayvan büyürler. Gövdeleri gri-parlak kırmızımtrak kahverengidir. Dalları, grimsi kahverengi, sık dalcıklıdır. Gözler, odun ve meyve gözleri olarak gruplandırılır. Yapraklar, uzun, ok biçiminde, parlak koyu yeşil renklidir. Çiçekler, Rosaceae'lerin tipik sayısında olup, beş çanak, beş taç yaprağı, yirmi erkek organ ve bir dişi organ içerir. Taç yaprakları pembe kırmızı renkte olup, üzerleri koyu yeşil damarlıdır. Yumurtalık içerisinde iki tane tohum taslağı bulunur. Genellikle bunlardan yalnız birisi gelişir, ancak ikisi de geliştiğinde çift badem meydana gelir. Bazı çeşitlerde ise, iki yumurtalığın gelişmesi sonucu ikiz badem oluşur. Bunların ticari değeri yoktur. Badem meyvesi, botanik olarak şeftali ve kayısı gibi bir sert çekirdekli meyvedir. Ancak, olgun bademin içi yendiğinden sert kabuklu meyveler grubunda da yer almaktadır. Bademlerde kromozom sayısı n=8'dir. Tozlanma arılarıyla olur. Bademler, genellikle birkaç çeşit dışında kendiyile uyumsuz ve ayrıca, çeşitler arasında karşılıklı uyumsuzluk durumu da görülebilir. Bu nedenle badem plantasyonları en az iki çeşitle kurulmalıdır.

5. BADEM ÇEŞİTLERİ

Türkiye'de Dokuzoğuz ve Gülcan tarafından Ege Bölgesi'nde yapılan seleksiyon çalışmaları sonucu bulunmuş yerli badem tipleri vardır. Bunlardan bazı üstün nitelikli olanları üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmış ve adlandırılmıştır.

Aşağıda bazı önemli yerli ve yabancı badem çeşitlerinin özellikleri verilmiştir.

5.1. Bazı Yerli Badem Tip ve Çeşitleri

48-1: Oldukça kuvvetli büyüyen, erkenci bir çeşit olup, şubatın ilk yarısında çiçek açar. Kendiyile uyuşmayan bir çeşittir ve tozlayıcı ister. Tozlayıcıları Akbadem, 48-3, 48-3 ve Hacı Alibey'dir. Kabuklu badem 3.95 g, iç badem 1.50 g ağırlığında olup, randımanı %37.97'dir. İç badem 24.51 mm uzunluğunda ve 13.47 mm enindedir. Çift badem oranı yaklaşık % 6.67'dir. Çağla badem olarak da tüketilebilir.

Akbadem (48-2): Kuvvetli büyüyen ağaçları vardır. Kendiyile uyuşmayan, erkenci bir el bademi çeşididir. Tozlayıcıları 48-1, 48-3, 48-4 ve Hacı Alibey'dir. Kabuklu badem 4.37 g, iç badem 1.80 g ağırlığındadır. İç badem 25.87 mm uzunluğunda, 13.07 mm enindedir. Verimliliği çok iyi olup, % 26.67 oranında çift badem yapar. Randımanı % 35.17'dir. İnce kabukludur ve iri meyveler oluşturur. Çağla olarak değerlendirilmesinin yanı sıra iç badem olarak da oldukça kaliteli dir.

Hacı Alibey (48-5): Orta kuvvetli ağaçlar oluşturur. Çok erkenci bir çeşittir. Kendiyile uyuşmaz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları 48-1, 48-3, 48-4 ve Akbadem'dir. Kabuklu badem 3.27 g, iç badem 1.15 g ağırlığındadır. Randımanı %35.17 olup, çift oranı % 26.67'dir. İç badem 25.87 mm uzunluk ve 13.07 mm enindedir. Verimliliği çok iyi olup, periyodisiteye eğilimi de yok denecek kadar azdır.

Gülcan 1 (101-23): Orta kuvvette ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyile uyuşmaz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları 101-9 ve 101-13'tür. Kabuklu badem 3.04 g ağırlığında, 23.4 mm uzunluğunda ve 16.31 mm enindedir. Randımanı %27.96 olup, çift oranı %7.5-13.3 arasındadır. İç badem 0.85 g ağırlığında olup, 20.98 mm uzunluk ve 12.75 mm enindedir. Verimliliği oldukça iyi olup, badem dal kanserine dayanıklıdır. Ürünün derimi geç yapılıdır.

101-9: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyile uyuşmaz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları 101-13 ve Gülcan 1'dir. Kabuklu badem, 3.20 g ve iç badem 1.02 g ağırlığında olup, randımanı %31.88'dir. %6.67 oranında çift badem yapar. İç badem uzunluğu 21.70mm ve eni 11.99 mm'dir.

101-13: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyile uyuşmaz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları 101-9 ve Gülcan 1'dir. Kabuklu badem, 3.62 g ve iç badem 0.95 g ağırlığındadır. Randımanı %26.10 olup, çift badem oluşturmaz. İç badem 20.15 mm uzunluk ve 13.02 mm enindedir. Oldukça geç derilir.

5.2. Yabancı Kökenli Badem Çeşitleri

Ferragnes: Orta kuvvetli ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Ai, Cristomorto, Ferraduel, Ferrastar, Filippo Ceo, Fra Giulio, Primorski, Tardy Nonpareil, Tuono ve Texas'tır. Kabuklu badem 3.5 g ağırlığında, 36 mm uzunluğunda, eni 21 mm ve kalınlığı 16 mm'dir. Randımanı %41 olup, çift yapmaz. İç badem 1.5 g ağırlığında olup, 29 mm uzunluk, 13 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyi, Monilia'ya orta dayanıklıdır. Ürünün derimi oldukça geç yapılır.

Şekil 1 Ferraduel Badem Çeşidi

Ferraduel: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Ai, Ferragnes, Filippo Ceo, Tuono ve Texas'tır. Kabuklu badem 4.7 g ağırlığında, 35 mm uzunluğunda, eni 22 mm ve kalınlığı 17 mm'dir. Randımanı %28 olup, çift oranı %0-1 arasındadır. İç badem 1.3 g ağırlığında olup, 25 mm uzunluk, 14 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyi, Monilia'ya dayanıklı olup, nekrozlara karşı duyarlıdır. Ürünün derimi oldukça geç yapılır.

Şekil 2 Ferragnes badem çeşidi

Cristomorto: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Rachele ve Texas'tır. Kabuklu badem 4.5 g ağırlığında, 35 mm uzunluğunda, eni 23 mm ve kalınlığı 18 mm'dir. Randımanı %36 olup, çift oranı % 20-25 arasındadır. İç badem 1.6 g ağırlığında olup, 23 mm uzunluk, 14 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyi olup, kök boğazı çürüklüğüne dayanıklıdır. Ürünün derimi oldukça geç yapılıdır.

Şekil 3 Cristomorto badem çeşidi

Drake: Orta irilikte ağaçlar oluşturur. Orta geç çiçeklenir. Kendiyle uyumsuz. Tozlayıcıları; Marcona, Nonpareil ve Peerless'dir. Kabuklu meyve iriliği 2.6 g olup, 32 mm boy, 20 mm en ve 16 mm kalınlığa sahiptir. Randımanı % 46'dır. Çift badem oranı %20 ve 40 arasında değişir. İç badem, 1.2 g irilik, 23 mm boy, 13 mm en ve 8 mm kalınlığa sahiptir. Orta verimli, Monilia ve Nekrozlara karşı duyarlıdır

Nonpareil: Orta kuvvetli ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Desmayo largueta, Desmayo rojo, Drake, Marcona ve Ne Plus Ultra'dır. Kabuklu badem 2.1 g ağırlığında, 33 mm uzunluğunda, eni 19 mm ve kalınlığı 12 mm'dir. Randımanı %65-70 olup, çift oranı %20-25 arasındadır. El bademidir. İç badem 1.4 g ağırlığında olup, 25 mm uzunluk, 13 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyi, Monilia'ya duyarlıdır. Tomurcuk silkmesi hastalığı gösterir.

Primorski: Orta kuvvetli ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Ai, Cristomorto, Ferraduel, Ferragnes, Tardive de la verdiere ve Texas'dır. Kabuklu badem 2.6 g ağırlığında, 35 mm uzunluğunda, eni 20 mm ve kalınlığı 15 mm'dir. Randımanı %56 olup, çift badem yapmaz. İç badem 1.5 g ağırlığında olup, 27 mm uzunluk, 13 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği ortadır

Texas: kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Cristomorto, Ferraduel, Ferragnes, Ferrastar, Primorski, Tardive de la verdiere, Tuono ve Yaltinski'dir. Kabuklu badem 3.0 g ağırlığında, 29 mm uzunluğunda, eni 20 mm ve kalınlığı 17 mm'dir. Randımanı %50 olup, çift oranı %39'dur. İç badem 1.5 g ağırlığında olup, 22 mm uzunluk, 13 mm en ve 9 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği orta olup, geç derilir, Monilia'ya duyarlıdır

Tuono: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyuşur. Tozlayıcıları Ferraduel, Ferragnes, Ferrastar, Flippo Ceo, Fra Giulio grande, Genco ve Texas'tır. Kabuklu badem 3.8 g ağırlığında, 35 mm uzunluğunda, eni 24 mm ve kalınlığı 18 mm'dir. Randımanı %41 olup, çift oranı %25-35 arasındadır. İç badem 1.6g ağırlığında olup, 24 mm uzunluk, 14 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyidir. Ürünün derimi orta erken yapılıdır. Nekrozlara duyarlıdır.

Yaltinski: Kuvvetli ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Ferragnes ve Flots'tur. Kabuklu badem 2.0 g ağırlığında, 31 mm uzunluğunda, eni 19 mm ve kalınlığı 14 mm'dir. Randımanı %53 olup, çift oranı %10'dur. İç badem 1.1. g ağırlığında olup, 21 mm uzunluk, 11 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği orta, derimi orta erkendir. Monilia'ya duyarlıdır.

Picantili: Kuvvetli ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyumsuz, yabancı tozlanma ister. Tozlayıcıları Ferraduel, Ferrastar ve Genco'dur. Kabuklu badem 3.4 g ağırlığında, 36 mm uzunluğunda, eni 23 mm ve kalınlığı 17 mm'dir. Randımanı % 46 olup, çift oranı %37'dir. İç badem 1.6 g ağırlığında olup, 23 mm uzunluk, 14 mm en ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği orta olup, Monilia'ya dayanıklıdır.

Genco: Kuvvetli büyüyen ağaçlar oluşturur. Geçici bir çeşit olup, kendiyle uyuşur. Tozlayıcıları Ferrastar, Filippo Ceo, Tuono ve Texas'tır. Kabuklu badem 3.4 g ağırlığında, 27 mm uzunluğunda, eni 21 mm ve kalınlığı 17 mm'dir. Randımanı %35 olup, çift oranı % 0-3 arasındadır. İç badem 1.2 g ağırlığında olup, 20 mm uzunluk, 14 mm ve 8 mm kalınlık göstermektedir. Verimliliği gayet iyidir.

6. TÜRKİYE'DE BADEM SEKTÖRÜNE VERİLEN DESTEKLER

Dünya genelinde ülkeler, vatandaşlarının besin ihtiyacını karşılayabilmek için tarımsal üretime destek vermektedir. 2005 yılından itibaren Tarım ve Ormanlık Bakanlığının teşvik ve destekleri ile ülkemizde badem ekim dikim alanlarının arttığı gözlenmiştir. Badem bahçelerinin artması ile birlikte badem ithalatının azalacağı beklenmektedir, böylelikle ülke dövizinin yurtdışına gitmesinin önüne geçilecektir. Arı yetiştiriciliği ve bal üretimine de önemli katkı sağlayacaktır. Çünkü badem bahçelerinde arılar döllenmeyi ve verimi arttırmaktadır.

Badem sektörüne yönelik verilen destekler aşağıdaki gibidir:

1. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Verilen Hibe Desteği

Özel ağaçlandırma, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce orman sınırları içindeki açıklıklarla bozuk orman alanlarında, hazineye ait arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyet ve tasarrufundaki asli ve tali orman ürünü veren bitki türleri ile yapılan ağaçlandırmaya denir. Sistemin amacı orman alanını artırmak, toprak, su ve bitki arasındaki bozulan dengeyi kurmak ve çevre değerlerinin gelişimine katkı sağlamaktır. Orman köylüsü olup orman köyünde ikamet edenlerin ceviz ve badem gibi gelir getiren çeşitlerle, en fazla 30 dekar kadar alanda yapacağı özel ağaçlandırmalarda % 65 hibe; diğer gerçek ve tüzel kişilerin yapacağı özel ağaçlandırmalarda %25 hibe uygulaması getirilmiştir (11.01.2017 Tarih ve 29945 Sayılı Resmi Gazete).

Şimdiye kadar badem üretimine verilen hibe miktarı toplam 9.710,725 TL'dir. (Orman Genel Müdürlüğü, 2018)

2. Mazot ve Gübre Desteği

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) 2018 yılı içerisinde kayıt yaptıran çiftçiler herhangi bir başvuruya gerek kalmadan mazot, gübre ve toprak analizi desteğine başvurmuş kabul edilmektedir. Üretim yılı içerisinde ÇKS'de kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak çiftçilere ödeme yapılır. Başvuruda buldukları toplam arazi miktarı 1 dekarın altında olan çiftçilere bu ödeme yapılmaz.(27.03.2018 Tarih ve 30373 Sayılı Resmi Gazete).

Son 2 yılda badem üreticilerinin yararlandığı gübre ve mazot destek tutarları aşağıdaki gibidir:

Yıl	Gübre Desteği (TL/Da)	Mazot Desteği (TL/Da)
2017	4,00	9,00
2018	4,00	10,00

Kaynak: Resmi Gazete, 2017 ve 2018

3. Toprak Analizi Desteği

Parsel büyüklüğü en az 50 dekar ve üzeri ÇKS'ye kaydı olan tarım arazilerinin her biri en fazla 50 dekarlık alanı temsil edecek şekilde yapılan ödemeye denir. Bitkisel üretimde birim alandan alınacak olan verim ve kaliteyi arttırmaya yönelik olan bu destek 2005 yılından itibaren dekar başına ödemesi yapılmaktadır.

Destekleme ödemesi çiftçinin kendisine değil, her bir analiz için belirlenecek birim fiyat üzerinden analizi yapan laboratuvara ödenmektedir.

4. Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği

Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği ilk kez 2005 yılında destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi artırmak için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 27.03.2018 tarihinde yayınlanan (Tebliğ No: 2018/17) 30373 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye'de Sertifikalı Fidan ve Bahçe Tesis Desteği tutarı verileri aşağıdaki gibidir:

Yıl	Standart (TL/Da)	Sertifikalı (TL/Da)
2015	100,00	280,00
2016	100,00	280,00
2017	100,00	280,00
2018	100,00	280,00

Kaynak: Resmi Gazete. 2015, 2016, 2017, 2018

5. İyi Tarım Uygulamaları (İTU) Desteği

İTU, tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını önemseyen, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirilmesi için uygulanması gereken işlemler olarak tanımlanmaktadır.

İTU desteğinden faydalanan çiftçiler, üretim sırasında yapılan tüm işlemleri kayıt altına almalı ve kontrolleri saklı tutmalıdırlar. Bu kayıtlarda; ürün çeşidi, ürünün bulunduğu coğrafi bölge, uygulanan gübre, ilaç uygulama zamanı, uygulama nedeni, teknik izin, kullanılan kimyasalın ticari ismi ve miktarı, uygulama aleti, operatörün ismi ve uygulama zamanından kaç gün sonra hasat yapılması gerektiği, sulama zamanı, yöntemi ve miktarı gibi bilgiler bulunmalıdır.

Badem İTU kapsamında olup, 2017 yılı için çiftçilere bireysel sertifikasyonda 50 TL/da, grup sertifikasyonunda 40 TL/da ödeme yapılmıştır (GTHB, 2018).

7. ADIYAMAN İLİNDE BADEM ÜRETİMİNİN SWOT(GZTF) ANALİZİ*

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> Adıyaman'ın iklim karakterinin badem üretime son derece uygun olması Badem meyvesinin kabuklu olarak uzun süre dayanabilirlik göstermesi Bademin yöre üreticileri için katma değerli bir ürün olması Badem ekim alanında ilin ülkede ilk sıraya yerleşmesi Badem yetiştiriciliğine yönelik devlet destekleri Ürünün depolama kolaylığı İlde Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitüsünün bulunması Adıyaman Üniversitesi' nde Tarım Bilimleri ve Tarım Teknolojileri Fakültesi' nin varlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Badem üretimi ile ilgili teknik bilgi yetersizliği Ürünün pazarlanması ve tanıtılması konusundaki eksiklik Bademde bir marka oluşturulamamış olması Dış ticaret konusunda kalifiye eleman ve profesyonel yaklaşım eksikliği Az sayıda üretici birlik ve kooperatifin oluşu Türev ürünlerin azlığı
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ul style="list-style-type: none"> Artan üretim kapasitesi ile ilde badem kümelenme potansiyelinin oluşması Toplumda gelişen sağlıklı yaşam- organik beslenme bilinci Badem üretiminin ihracat kanalıyla yurtdışına satışının oluşması Organik badem yetiştiriciliğinin yaygınlaşması Bademde ürün çeşitliliğinin artırılması İpekyolu Kalkınma Ajansının Organik Tarıma yönelik destekler sunması Bademin yurtdışı pazarlara sunulmasına yönelik araştırmaların artması 	<ul style="list-style-type: none"> Küresel İklim Değişikliği Üretim girdi ve pazarlama maliyetlerin yüksek oluşu Badem bitki hastalıları

* SWOT Analizi çalışması yapılırken, Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitüsü ziyaret edilmiş, bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

8. ADIYAMAN İLİNDE BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER

Adıyaman Badem Dikim Alanı, Verim ve Üretim

Adıyaman ilimizde ilçe bazı badem dikim alanı verileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 1 Adıyaman İlçe Bazlı Badem Dikim Alanı (Da)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Adıyaman (Besni)	380	731	752	752	763	2772	2772	3772	7250	11447	12.710
Adıyaman (Gerger)	29	29	32	12	12	277	277	527	541	922	1.020
Adıyaman (Gölbaşı)	644	644	820	820	832	2512	2620	2620	4695	5922	7.500
Adıyaman (Kahta)	180	200	500	1150	1167	3468	8468	12968	20219	22468	28.000
Adıyaman (Merkez)	0	0	322	475	690	2016	2500	4500	5655	5534	6.500
Adıyaman (Samsat)	50	50	25	45	46	40	35	120	450	634	800
Adıyaman (Sincik)	10	8	8	8	8	15	35	35	65	132	140
Adıyaman (Tut)	0	0	32	300	365	368	542	800	900	1466	1.560
Adıyaman (Çelikhhan)	0	0	0	0	0	0	0	0	200	189	200
Adıyaman (Genel)	1293	1662	2491	3562	3883	11468	17249	25342	39975	48714	58.430

Kaynak: TÜİK, 2018

2018 TÜİK verilerine göre, Adıyaman ilimizde toplam badem ekim alanı 58.430 dekadır. İlde badem ekim alanı sıralamasında Kahta ve Besni ilçeleri ön plana çıkmaktadır. Kahta ilçesi toplam dikim alanının % 48' lik kısmını ve Besni ilçesi ise % 21' lik dikim alanını oluşturmaktadır. İl genelinde badem ekim alanı son yıllarda ciddi ilerlemeler kaydetmiştir. Tarımsal desteklerin son yıllarda artması, badem fiyatlarının yüksek oluşu, organik tarım konusunda yükselen farkındalık ve tarım teşkilatındaki özverili çalışmalar badem dikimindeki bu olağanüstü gelişmenin temel sebepleridir. Adıyaman ilimiz 58.430 dekar badem dikim alanı ile Türkiye' de ilk sırada yer almaktadır. İlimizdeki toplam badem ekim alanı, ülkemizdeki toplam badem ekim alanlarının yaklaşık % 14' üne tekabül etmektedir.

Adıyaman ilimizdeki toplam badem üretim miktarı(ton) ise aşağıda verilmektedir:

Tablo 2 Badem Üretim Miktarı (Ton)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Adıyaman (Besni)	53	53	55	55	64	81	185	250	614	1220	1.877
Adıyaman (Gerger)	50	50	51	51	49	59	33	43	121	111	126
Adıyaman (Gölbaşı)	153	165	165	182	207	519	477	512	717	652	2.613
Adıyaman (Kahta)	83	72	77	134	164	235	348	588	1441	2170	6.359
Adıyaman (Merkez)	46	47	72	64	71	125	140	267	480	196	455
Adıyaman (Samsat)	0	0	6	11	12	13	11	13	53	55	101
Adıyaman (Sincik)	0	2	2	4	5	6	8	10	13	14	19
Adıyaman (Tut)	29	29	29	82	82	89	32	93	103	149	173
Adıyaman (Çelikhan)	20	30	30	15	15	14	3	24	34	26	24
Adıyaman (Genel)	434	448	487	598	669	1141	1237	1800	3576	4593	11.747

Kaynak: TÜİK, 2018

2018 yılında ildeki toplam badem üretim miktarı 11.747 tondur. Miktar olarak en yüksek üretimi sağlayan ilçeler sırasıyla Kahta, Gölbaşı ve Besni olmuştur. 2018 yılında Adıyaman ilimiz, ülkemizdeki toplam badem üretim miktarı olan 100.000 tonun yaklaşık % 11' ini tek başına üretmeyi başarmıştır.

Tablo 3 Ağaç Başı Verim (Kg)

	2018
Adıyaman (Besni)	10
Adıyaman (Gerger)	9
Adıyaman (Gölbaşı)	11
Adıyaman (Kahta)	10
Adıyaman (Merkez)	8
Adıyaman (Samsat)	10
Adıyaman (Sincik)	8
Adıyaman (Tut)	7
Adıyaman (Çelikhan)	4
Adıyaman (Genel)	10
Türkiye	12

Adıyaman ili 2018 yılı ağaç başı verim ortalaması 10 kg' dır. Bu rakam ülke ortalaması olan 12 kg' nin altındadır. Ağaç başı verimin yükseltilmesi için yenilikçi, inovatif teknikler uygulanmalıdır. Bu kapsamda sahada çiftçilerimize eğitimler sağlanmalıdır.

Özetle 2018 yılı badem verilerine göre ilimizin son durum aşağıdaki gibidir:

	Toplu Meyvelik Alanı (Da)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Ağaç Başı Verim (Kg)	Üretim Miktarı (Ton)
Adıyaman	58.430	1.204.200	819.488	10	11.747

Kaynak: TÜİK, 2018

9.TÜRKİYE' DE BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER

Türkiye' de Badem Dikim alanı, Verim ve Üretimi

Son yıllarda insanlarda kolesterol seviyesini düzenlemesi, dolayısıyla kalp ve damar hastalıkları üzerine olumlu etkilerinden dolayı oleik ve linoleik yağ asidi içerikleri bakımından zengin olan badem gibi meyvelerin önemi artmaktadır. Pastacılık, şekerleme ve çikolata endüstrisinden kozmetik sanayiye kadar birçok farklı segmentte kullanıma sahip olan bademe dair ülkemizdeki istatistikler aşağıdaki gibidir:

	Toplu Meyvelik Alanı (Da)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Ağaç Başı Verim (Kg)	Üretim Miktarı (Ton)
Adana	12234	277208	87165	12	3324
Adıyaman	58.430	1.204.200	819.488	10	11.747
Afyonkarahisar	9585	123997	124004	19	2344
Ankara	10452	118232	186762	16	1863
Antalya	17561	340247	200303	19	6358
Balıkesir	11173	270884	82462	11	2990
Denizli	13726	328522	176900	12	3972
Elazığ	12867	295849	213667	7	2155
Gaziantep	10388	188346	38482	14	2673
Kahramanmaraş	12193	110850	137102	6	673
Karaman	12438	230009	174052	12	2730
Malatya	11677	143757	156945	9	1271
Manisa	43390	543933	844070	11	5817
Mersin	28095	707626	107403	20	14141
Muğla	21477	501096	129101	10	5028
Çanakkale	11896	251619	151092	20	5098
Şanlıurfa	39639	568759	561279	8	4515

Kaynak: TÜİK, 2018

Türkiye Badem Ekim Alanları		
Sıra	İller	Ekim Alanı (Da)
1	Adıyaman	58.430
2	Manisa	43.390
3	Şanlıurfa	39.639
4	Mersin	28.095
5	Muğla	21.477
6	Antalya	17.561
7	Denizli	13.726
8	Elazığ	12.867
9	Karaman	12.438
10	Adana	12.234
11	Kahramanmaraş	12.193
12	Çanakkale	11.896
13	Malatya	11.677
14	Balıkesir	11.173
15	Ankara	10.452
16	Gaziantep	10.388
17	Afyonkarahisar	9.585

Ülkemizde 2018 yılı itibari ile badem ekim alanı büyüklüğünde Adıyaman ilimiz ilksırada gelmektedir. İlimiz açısından son derece stratejik tarım ürünü haline gelen bademdeki bu üstünlüğümüzü ilerleyen yıllarda başarı ile sürdürmek için her türlü planlamanın yapılması zorunluluktur. İlerleyen süreçte raporumuzda, adeta ilimiz ile anılma potansiyeline sahip olan ürünün tanıtımına yönelik neler yapılabilir sorusuna cevaplar aranacaktır.

Kaynak: TÜİK, 2018

10. DÜNYADA BADEM ÜRETİMİNDE GELİŞMELER

Dünyada Badem Dikim alanı, Verim ve Üretimi

Dünyada yaklaşık 1,6 milyon hektar (2000 yılı) olan badem dikim alanları son 16 yılda %11,47 oranında artarak 1,8 milyon hektar (2016) civarına ulaşmıştır. Ortalama badem verimi 2000 yılında 88 kg/ha iken dalgalı bir seyir izleyerek %95,45 artış ile 2016 yılında 172 kg/ha'a yükselmiştir. Badem üretimi ise 2000-2016 yılları arasında dikim alanı ve verime bağlı olarak sürekli artış göstermiş ve 1,4 milyon tondan 3,2 milyon tona ulaşmıştır.

Tablo 4 Dünyada Badem Dikim alanı, Verim ve Üretimi

Yıl	Dikim Alanı (1000 ha)	Verim (kg/ha)	Üretim (1000 ton)
2000	1.674	88	1.469
2001	1.685	93	1.562
2002	1.678	111	1.861
2003	1.567	109	1.783
2004	1.690	96	1.618
2005	1.764	106	1.850
2006	1.662	122	2.090

Yıl	Dikim Alanı (1000 ha)	Verim (kg/ha)	Üretim (1000 ton)
2007	1.629	138	2.280
2008	1.602	155	2.515
2009	1.637	150	2.380
2010	1.634	159	2.608
2011	1.659	182	3.063
2012	1.689	168	2.869
2013	1.714	168	2.884
2014	1.734	156	2.680
2015	1.800	170	3.112
2016	1.866	172	3.262

Kaynak: FAO

Dünyada badem üretimi çoğunlukla Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerde yoğunlaşmıştır. Dünya badem dikim alanlarının %61,63'ü Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerde bulunmaktadır (FAO, 2018). Dünyada en fazla badem dikimi yapan ülkeler ise İspanya (544.518 ha), ABD (380.405 ha), Tunus (184.500 ha) ve Fas'tır (165.817 ha). Bu ülkeleri 33 bin hektar ile Türkiye 7.sırada takip etmektedir (FAO,2018). Badem dikim alanlarına sahip diğer önemli ülkeler ise Suriye ve İran'dır.

Tablo 5 Ülkelere Göre Badem Dikim Alanı (1000 ha)

Yıllar	İspanya	ABD	Tunus	Fas	İran	İtalya	Türkiye	Dünya
2000	671	202	202	138	96	89	18	1.674
2001	659	214	202	138	105	87	18	1.685
2002	649	221	202	134	112	86	18	1.678
2003	642	223	130	131	82	85	17	1.567
2004	623	231	145	135	162	84	17	1.690
2005	625	235	190	142	172	83	17	1.764
2006	579	235	165	143	130	82	16	1.662
2007	564	259	180	145	100	80	18	1.629
2008	567	275	160	144	73	80	17	1.602
2009	563	291	190	136	73	79	17	1.637
2010	547	312	164	142	73	86	18	1.634
2011	536	324	188	146	68	75	21	1.659
2012	530	332	195	151	71	68	23	1.689
2013	534	344	191	156	74	56	25	1.714
2014	527	352	195	159	84	55	27	1.734
2015	549	360	183	160	93	58	30	1,800
2016	545	380	185	166	105	58	33	1.866

Kaynak: FAO

İncelenen dönemde dünya badem dikim alanları içerisinde İspanya, Tunus, İtalya ve İran'ın aldıkları paylarda azalma meydana gelirken, ABD, Türkiye ve Fas artış olmuştur.

11. ADIYAMAN BADEM YETİŞTİRİCİLİĞİNİN SORUNLARI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE İLGİLİ KURULUŞLAR

SORUNLAR	ÇÖZÜM YOLLARI	İLGİLİ KURULUŞLAR
Türev Ürünleri Azlığı	<ol style="list-style-type: none"> Katma değeri yüksek türev ürünlerini artırmak Ürün geliştirme işinde profesyonel kurumlara başvurmak 	<ul style="list-style-type: none"> Adıyaman Üniversitesi Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitüsü Tarım İşletmeleri Badem İhracatçıları
Tanıtım ve Reklam Yetersizliği	<ol style="list-style-type: none"> Badem Tanıtım Grubu oluşturmak Tüketici eğilimlerini belirlemek E-ticareti yaygınlaştırmak Badem Fuarı Gerçekleştirmek Badem yarışmaları düzenlemek İhraç edilen ürün üzerine "Made in Adıyaman" ibaresini koymak Markalaşmak "Badem ve Adıyaman" konu alan film, belgesel vs. yaptırmak Badem ve ürünleri tablosu yaptırılarak başta İstanbul olmak üzere manav, pazar ve marketlere asmak Büyük şehirlerde ve AVM'lerde sanatçı destekli Adıyaman ve Badem Tanıtım Günleri düzenlenmesi Uluslararası Badem Sempozyumunun Adıyaman'da yapılmasını sağlamak Şehir merkezi ve ilçelerde farkındalığı yükseltmek amacıyla badem ile ilgili somut ve soyut sanat eserler yaptırmak 	<ul style="list-style-type: none"> Adıyaman Valiliği Adıyaman Belediyesi Milletvekilleri Adıyaman TSO Adıyaman Ticaret Borsası Ziraat Odaları Badem ihracatçıları Sivil Toplum Kuruluşları Tarım İşletmeleri Basın Yayın Kuruluşları
Yabancı Dil ve Dış Ticaret Bilin Kalifiye Eleman Yetersizliği	<ol style="list-style-type: none"> Dış Ticaret ve Yabancı diller alanında nitelikli orta ve yükseköğretim kurumları, eğitim programları oluşturmak Belli bir program dâhilinde dil öğrenme amaçlı yurt dışına eleman göndermek Dış Ticaret, Hedef Pazar Analizi, Dış Ticaret İstihbarat eğitimler vermek/almak 	<ul style="list-style-type: none"> Adıyaman Üniversitesi Adıyaman TSO KOSGEB İpekyolu Kalkınma Ajansı MEB İş Dünyası STK' ları

SORUNLAR	ÇÖZÜM YOLLARI	İLGİLİ KURULUŞLAR
Organizasyon ve Örgütlenme Sorunu	<ol style="list-style-type: none"> Badem ile ilgili stratejik planlama çalışmaları yapmak ve vizyon oluşturmak Sorunlar ve çözümler konusunda bir yol haritası oluşturmak Üretici Birliği kurmak Kooperatifçiliği yaygınlaştırmak Yerel boyutta lokomotif olma rolünü üstlenecek bir kurum oluşturmak 	<ul style="list-style-type: none"> Tarım ve Orman İl Müdürlüğü Adıyaman TSO Adıyaman Ticaret Müdürlüğü Adıyaman Belediyesi Adıyaman Valiliği
Girdi Fiyatlarının Yüksekliği	<ol style="list-style-type: none"> Üreticilerin örgütlenmesini sağlamak Rekabet ortamını iyileştirmek Mevcut üretici örgütlerinin güçlendirilmesi ve aktif hale getirilmesini sağlamak 	<ul style="list-style-type: none"> Ziraat Odaları Üretici Örgütleri Tarım Kredi Kooperatifleri
Markalaşma Eksiklikleri	<ol style="list-style-type: none"> Profesyonel kuruluş ve büyük firmalardan destek almak ve sürece katmaya çalışma Uluslararası boyutta tanıtım çalışmaları yapmak Kalite konusunda toplumsal farkındalık oluşturmak Markalaşma konusunda eğitim çalışmaları düzenlemek Badem ürününe yönelik coğrafi işaret başvurusunda bulunmak 	<ul style="list-style-type: none"> GAP İdaresi Adıyaman Belediyesi Adıyaman TSO Adıyaman Sanayi Müdürlüğü Türk Patent Enstitüsü
İhracata Kapasitesinin İstenilen Düzeyde Olmaması	<ol style="list-style-type: none"> Dış Ticarete Uzmanlaşma Aynı çatı altında sorunsuz ve profesyonel yöntemle ihracat gerçekleştirmek Sektörel Dış Ticaret firması kurmak İhracata yönelik devlet desteklerinden azami ölçüde faydalanmak İhracatçıların organize olmalarının sağlanması, uluslararası ticaret rekabet gücünün sağlanması Bölgede birlikte güç doğar felsefesi ile sinerji yaratmak 	<ul style="list-style-type: none"> Adıyaman TSO GAİB İhracatçı Birliği

12. İHRACATTA STRATEJİ VE BAŞARI İÇİN ÜRÜN VE PAZAR ANALİZİ

İhracatta Ürün/Pazar Analizinde Amaç

İşletmelerin ihracat departmanları, Ürün/Pazar araştırması yaparak, ürünün en çok nerede satılabileceğini belirlemekte yani ihracat kararının ve hedef pazar / pazar bölümü seçiminin doğru olup olmadığı konusunda karara varmaktadır. Bu nedenle pazar araştırması işi çoğu kez pazar potansiyelini ölçme ve değerlendirme olarak da tanımlanmaktadır. Çünkü pazar araştırmasıyla aslında hedeflenen pazardaki potansiyel müşteriler ve bu müşterilerin satın alma güçleri araştırılmaktadır.

Pazar potansiyelinin ölçülmesi hedef pazarın işletmenin ürününü satın alabilecek güce sahip olup olmadığını tespitidir. Eğer müşterilerin işletmenin ürününü satın alacak ekonomik gücü yoksa firmanın bu pazarla ilgili amaçlarına ulaşması mümkün değildir. Pazarın değerlendirilmesi ise hedef pazardaki müşterilerin firmanın ürününü almayı isteyip istemediğinin tespitidir. Çünkü müşterilerin alım gücü olabilir, ancak müşterinin işletmenin ürünlerini tüketmek için isteği olmayabilir. Pazar araştırması firmaya stratejisini gözden geçirme, doğrulama, daha iyi konumlandırma ve bölümlendirme yapma imkânı sağlar.

Ürün/Pazar araştırma çalışması ile işletme, önce hedef pazarını seçmekte, daha sonrada bu pazarın uygunluğu konusunda bir ön araştırma yapmaktadır. Böylece belirlenmiş pazar ya da pazar bölümündeki potansiyel alıcıların firmanın teklifini satın alma gücünü yani hedef pazar potansiyelini ölçmektedir. Ürün/Pazar araştırması verinin hızlı toplanması, düşük maliyetli oluşu ve araştırmacıya öngörü sağlaması gibi avantajlara sahiptir. Ancak genel olması, bilgi ve istatistiklerin güncel olmama ve doğruluklarının kontrol edilmeleri gibi zorlukları da yanında taşımaktadır.

Ürün/Pazar araştırması bir kaç basit yolla gerçekleştirilebilir. Bunlar;

Dünyadaki olayların günü gününe takibi: İşletmenin faaliyet alanı ile ilgili uluslararası pazardaki gelişmeler sürekli izlenilmeli ve sektörle ilgili her türlü detaya hâkim olunmalıdır.

Ticari ve ekonomik istatistiklerin analizi: Ticari istatistikler genelde ürün gruplarına ya da ülkelere göre hazırlanmaktadır. Demografik yapı, kişi başına düşen milli gelir düzeyi, sektörlere göre üretim miktarı gibi genel ekonomiyle ilgili istatistikler, işletmenin ürünü için potansiyel pazarların belirlenmesinde en önemli verilerdir. Sektöre yönelik web sayfaları ve e-mail ile elde edeceğimiz bilgiler elektronik ortamdan sağlayacağımız verileri oluşturmaktadır. Bununla birlikte, ihracatı geliştirme kuruluşları, ticaret ve sanayi odaları, dijital kütüphaneler, ticari istihbarat siteleri, kütüphaneler ve diğer kaynaklardan sağlayacağımız bilgiler ise yayınlanmış ilave kaynakları oluşturmaktadır.

Dış ticarete yönelik kaynaklar çok önemli bilgiler içermekle birlikte bazı eksikliklerin olacağı da unutulmamalıdır. Bazı ülkeler için yıllara ilişkin istatistik bilgileri en az bir yıl önceye aittir ve hizmet sektörü için anlık bilgi çoğu kez mevcut değildir. Bununla birlikte nüfus ve nüfusun dağılımı, kişi başına gelir düzeyi gibi demografik yapı ve genel ekonomiyle ilgili pek çok ticari istatistikler ücretsizdir.

13. ÜRÜN/PAZAR ARAŞTIRMASININ AŞAMALARI NELERDİR?

Ürün/Pazar araştırması aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır. Bunlar;

Amaç ve İşin Tanımının Belirlenmesi

Firmanın amacı ürünlerini satabileceği hedef bir ülkenin ve bu ülkedeki potansiyel müşterilerin belirlenmesidir. İşletmeler ülkelerin rekabet yapısı, pazar büyüklüğü, kültürel, ekonomik ve coğrafi farklılıkları, müşteri istek ve ihtiyaçlarını değerlendirebilmek için hedef pazarlar hakkında detaylı bilgi toplamakta, karşılaştırma yapmakta, hedef olarak seçilen pazarın yapısını ortaya koymaktadırlar.

Uluslararası pazarlarda başarılı olmak istiyorsak, yoğun bir rekabet ortamı olduğunu unutmamamız gerekir. Güçlü rakiplerin çok olduğu pazarlarda müşteri bulmak ve başarılı olmak, daha az rakibin bulunduğu pazarlara göre oldukça zordur.

Belirleyeceğimiz hedef pazarların büyüklüğü ve pazarda bulunan potansiyel müşterilerimizin sayısı, müşteri bulmak ve ihracatta başarılı olmak için harcayacağımız kaynaklarla orantılı olmalıdır.

İç piyasada satış yapmakla, ihracat yapmak arasındaki en önemli fark; müşterilerin ve ülkelerin kültürel, ekonomik, bürokratik farklılıklarıdır. Bu farklılıkların bilinmesi ve ona göre ihracat sürecinin yönetilmesi gerekir. İlk kez ihracat yapacaksanız en akıllıca olanı ülkenize özellikler ya da coğrafya açısından yakın bir pazar seçmektir. Pazarlar uzaklaştıkça farklılıklar da artabilir. Bu farklılıklar yüzünden iletişim şeklinizde, ürün ve hizmetlerinizde değişiklikler yapmanız gerekebilir ve bu da maliyetlerinizi yükseltmektedir..

Toplanan bu bilgilerle işletmeler hedef pazar stratejisine karar verecek ve bu pazarlarda uygulanacak dağıtım, tutundurma, fiyatlandırma ve diğer pazarlama politikalarını akılcı ve esnek bir biçimde oluşturma olanağını elde edecektir.

Verilerin Sınıflandırılması ve Değerlendirilmesi

Hedef pazar seçiminde kullanılacak veriler iki grupta toplanmaktadır. Pazardaki makro ortamla ilgili veriler ve pazar bölümü ile ilgili verilerdir. İşletme masa başı araştırması ile makro ortam ile ilgili verileri elde ederken, alan araştırması aşamasında pazar bölümü ile ilgili bilgilere ulaşmaktadır.

İşletmeler bir ürüne olan talebi araştırırken genel olarak ülke ve bölgesel çevre ile ilgili verileri analiz ederler. İşletmeler ürününü ihraç edecekleri pazarın demografik yapısı, coğrafi konumu, sosyal /ekonomik yapısı, kültürel yapı ve yaşam tarzı, teknolojik düzey ve politik durumu ile ilgili konuları araştırmaya ihtiyaç duyacaklardır.

İhracata yönelmeye karar veren işletmelerin, ürününün yabancı pazarlarda talep görüp görmeyeceği konusunda araştırma yapması da zorunludur. İşletmelerin ürünü pozisyonlandırma, global marka olma ve pazarlama karması ile ilgili taktik kararları verirken tüketiciler, rakipler ya da dağıtım kanalları gibi pazar bölümüyle ilgili bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar.

Örneğin İtalya'daki kadın nüfusunun ve bu nüfusun gelecekteki tahminlerinin bilinmesi İtalya'da kaç çift kadın çorabı satılacağını yani ürüne olan talebi açıklayabilir. Ancak aynı bilgi kaç çift X marka çorabın satılacağını, yani bir işletmenin belli bir ürününe olan talebi açıklayamaz. X marka çoraba olan talebi öngörebilmek için İtalya'daki çorap tüketicileri, rakip şirketlerin ürünleri ve dağıtım kanalları yani pazar bölümü ile ilgili detaylı bilgilere ihtiyaç vardır.

Ürün/Pazar araştırmasında elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda pazarın büyüklüğü, gelişimi, pazardaki eğilimler, potansiyel alıcı olabilecek ithalatçı ve distribütörlerin isim ve adresleri, sektörel fuarlar ve ticari yayınlar hakkında bilgilere ulaşırsınız. Bu bilgilerin ülkelere göre kıyaslanması sonucu hedef pazarlar ya da pazar bölümlerindeki alıcıların gereksinimleri, anlayışları ve tercihleri bakımından farklılıklar gösterdikleri görülecek ve en uygun olan pazar bölümü ya da hedef pazar seçilecektir. Verilerin değerlendirilmesine potansiyel pazarların tespiti ile başlanabilir.

Potansiyel Olan Pazarların İncelenmesi:

Bu aşamada ürünle ilgili olarak, Türkiye'den hangi ülkelere ihraç ediliyor? Dünya'da hangi ülkeler nerelere ürünlerini ihraç ediyor? Ürün nereden ithal ediliyor? Pazarın büyüklüğü nedir? Ürünün dünya ticaretindeki eğilimi nasıldır? gibi sorulara cevap bulmaya çalışılır.

Dünya ticareti ile ilgili istatistikleri inceleyerek potansiyel olmayan pazarları elememiz mümkündür. Diğer ülkelere yayınlanmış istatistikleri incelememiz benzer ürünleri kimlerin nerelere sattıklarına ya da nerelerden temin ettiklerine bakarak, hedef pazarlarınız konusunda daha rahat karar verilebilir. Merkezi Cenevre'de bulunan " Uluslararası Ticaret Merkezi-ITC"nin (<http://www.intracen.org>) adresinden dünya ticareti ile ilgili istatistik bilgiler elde edilebilir.

Bir ürünün nereden ithal edildiğine bakarak, ülke içinde ve dışında yerli ve yabancı rakiplerinizi belirleyebiliriz. İhracata yeni başlayacak firmalar bir kaç rakibin olduğu küçük pazarları hedef alabilirler. Pazarda büyüme potansiyeli görüyorsanız o pazara girerek siz de pazarla birlikte büyüyebilirsiniz.

Elde edeceğimiz üretim, ihracat ve ithalat verileri ürününüzün pazar büyüklüğü hakkında bilgi verecektir.

Ürün Nereye İhraç Ediliyor?

Son 3-5 yıllık dönem için, ürününüze benzer bir ürünün yurt dışına satılıp satılmadığını; satılıyor ise nerelere satıldığını öğrenmemiz potansiyel pazarlar konusunda yardımcı olacaktır. Böylelikle rakiplerimiz bu ülkelere ihracat yaptığını göre, biz de bu ülkelere ihracat yapabiliriz diye düşünebiliriz. İhracatta artış trendi yüksek olan pazarlar bizim için de potansiyel gelişen pazarlar olabilecektir. Ürünün dünya ticaretindeki eğilimine bakarak büyüyen mi yoksa küçülen mi bir pazar olduğunu tespit etmek mümkündür. İstikrarlı bir şekilde büyüyen pazarları dikkatlice takip etmeniz gerekir.

Hedef Pazarların İncelenmesi:

Buraya kadar elde edilen verilerle işletmeler, ürün için büyük ya da hızla gelişen küçük pazarları belirleyebilmektedir. Bundan sonraki süreçte ise tespit edilen pazarların daha detaylı incelenmesi ihracat stratejisi oluşumuna dayanak oluşturacaktır.

14. ÜRÜNÜN DÜNYA DIŞ TİCARETİ

(GTİP KODU: 081202, Taze veya Kurutulmuş Badem)

Dünya badem ihracatı piyasasında başta A.B.D. olmak üzere, İspanya, Avustralya, Almanya, Hollanda, İtalya, Çin, Türkiye, Şili ve Belçika söz sahibi ülkelerdir. 2018 yılı dünya badem ihracatı değeri 5.111.488 bin dolar olmuştur. A.B.D, dünya badem ihracatı piyasasında % 66 oranında pazar payına sahiptir. Ülkemizin 2018 yılı badem ihracatı 76,821 bin dolardır. Dünya badem ihracatının son beş yıllık gelişimi aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. (Trade Map, 2019)

Tablo 6 Dünya Badem İhracatı (bin dolar)

Badem İhracatçısı Ülkeler					
İhracatçılar	2014 İhracat Değeri	2015 İhracat Değeri	2016 İhracat Değeri	2017 İhracat Değeri	2018 İhracat Değeri
Dünya	5.527.971	6.241.537	5.214.187	5.079.184	5.111.488
A.B.D	3.554.181	3.770.875	3.229.075	3.265.888	3.375.163
İspanya	626.689	873.718	647.078	602.462	680.827
Avustralya	300.336	401.472	247.536	206.938	209.371
Almanya	130.158	149.040	122.432	112.800	132.052
Hollanda	99.159	97.761	118.936	110.876	125.500
İtalya	105.026	108.977	108.177	94.231	106.776
Çin	68.441	89.041	123.688	103.367	105.153
Türkiye	70.710	64.477	66.392	85.186	76.821
Şili	43.271	87.070	47.403	41.920	57.477
Belçika	60.763	89.052	75.725	49.734	47.423
Afganistan	26.904	17.808	11.954	22.676	17.795
Birleşik Krallık	34.774	22.097	16.874	13.773	16.258
Fransa	13.521	19.506	19.311	17.279	15.637
İran	22.454	36.099	33.938	42.334	12.973
Vietnam	239	436	12.451	14.616	12.167
Avusturya	8.157	9.841	10.508	9.346	10.561
Yunanistan	11.167	7.755	7.436	7.369	10.185
Birleşik Arap Emirlikleri	235.486	280.096	191.619	159.679	9.806
Suriye	11.028	12.398	16.360	19.166	8.060

Kaynak: TradeMap

2018 yılı itibari ile ülkemiz dünya badem ihracatı piyasasında 76,821 bin dolar ihracat değeri ile % 2 'lik pazar payına sahiptir. Ülkemizden 7.797 ton ürün ihraç edilmiştir. İhraç edilen ürünlerimizin ortalama değeri ise ton başına 9.853 dolardır. Badem ihracatındaki Pazar payımız değerlendirildiğinde, badem ihracatına yönelik destekleyici ve özendirici mekanizmaların artması gerektiği düşünülmektedir. Ülkemizde ve bölgemizde her geçen yıl artan kaplama badem bahçe yatırımları ile ihracatımızın gelecekte daha yüksek değerlere taşınacağı tahmin edilmektedir.

Dünya badem ithalatı değerlendirildiğinde Almanya, İspanya, İtalya, Fransa, Japonya, Birleşik Arap Emirlikleri, Hollanda, Kanada, Çin ve Kore Cumhuriyeti ilk 10 sırada yer alan ülkelerdir. 2018 yılı dünya badem ithalatı 4.953.369 bin dolardır. Almanya 619.467 bin dolar ithalat değeri ile 2018 yılının en büyük ithalatçısı pozisyonundadır. Almanya dünya badem ithalatında % 13' lük Pazar payına sahiptir. İspanya ve İtalya ise dünya badem ithalatında sırasıyla %11 ve % 6 pazar payına sahiptir. (Trada Map, 2019)

Dünya badem ithalatının son beş yıllık serüveni aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 7 Dünyada Badem İthalatı (bin dolar)

Badem İthalatçısı Ülkeler					
İthalatçılar	2014 İthalat Değeri	2015 İthalat Değeri	2016 İthalat Değeri	2017 İthalat Değeri	2018 İthalat Değeri
Dünya	4.971.304	5.889.111	4.932.284	4.585.395	4.953.369
Almanya	729.375	869.628	634.632	600.378	619.467
İspanya	532.093	729.712	675.455	522.281	551.258
İtalya	281.414	331.731	294.109	248.239	299.318
Fransa	277.580	336.087	302.765	271.852	286.145
Japonya	267.952	320.088	241.257	221.902	252.755
Birleşik Arap Emirlikleri	296.123	312.279	203.569	233.080	218.072
Hollanda	191.694	215.709	211.664	202.230	215.403
Kanada	210.763	230.509	196.886	187.838	200.892
Çin	166.212	220.661	233.170	199.661	168.160
Kore Cumhuriyeti	209.548	235.744	175.583	171.979	164.622
Türkiye	41.872	53.730	61.658	72.625	83.643

Kaynak: TradeMap

Ülkemizin 2018 yılında badem ithalatı 83.643 bin dolar olmuştur. Ülkemiz 2018 yılında 13.012 ton ürün ithal etmiştir. 2014 yılından itibaren ülkemiz badem ithalatında artış görülmektedir. 2018 yılı ülkemiz badem ihracatının 76.821 bin dolar olduğu göz önünde bulundurulursa, ülkemiz badem ürününde dış ticaret açığı vermektedir.

15. BADEM DIŞ TİCARETİNDE TÜRKİYE

Ülkemiz badem ihracat verileri incelendiğinde, 2018 yılında en büyük badem ihraç ettiğimiz ülke Irak olduğu görülmektedir. Badem ihracatımızda Irak pazarı %18.8' lik bir orana sahiptir. Ülkemizden Irak'a 2018 yılında 14.436 bin dolarlık badem ihracatı gerçekleştirilmiştir. İhracatımızdaki diğer önemli Pazar ise Libya, Rusya, Suudi Arabistan ve Azerbaycan olarak görülmektedir.

Tablo 8 Türkiye Badem İhracatı (2018), TradeMap

Türkiye Badem İhracatı (2018)					
İthalatçılar	İhraç değeri (bin dolar)	İhracattaki Oran	İhraç Miktarı	Birim	Birim Değeri (ton/dolar)
Dünya	76.821	100	7797	Ton	9.853
Irak	14.436	18.8	1162	Ton	12.423
Libya	12.217	15.9	1066	Ton	11.461
Serbest Bölge	11.797	15.4	1895	Ton	6.225
Rusya	9.013	11.7	982	Ton	9.178
Suudi Arabistan	8.308	10.8	760	Ton	10.932
Azerbaycan	6.360	8.3	397	Ton	16.020
Mısır	4.084	5.3	351	Ton	11.635
Cezayir	2.113	2.8	200	Ton	10.565
Lübnan	1.668	2.2	155	Ton	10.761
Ürdün	940	1.2	101	Ton	9.307
Ukrayna	845	1.1	118	Ton	7.161

Kaynak: TradeMap

2018 yılında ülke olarak dünyaya 76.821 bin dolar değerinde badem ihracatı gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Toplam ihracat miktarımız ise 7.797 ton olmuştur. İhracat yapılmış olan ürünlerin ton başına değerinin 9.853 dolar olduğu görülmektedir.

Tablo 9 Türkiye Badem İthalatı (2018), TradeMap

Türkiye Badem İthalatı (2018)					
İhracatçılar	İthal değeri (bin dolar)	İthalattaki Oran	İthal Miktarı	Birim	Birim Değeri (ton/dolar)
Dünya	83.643	100	13.012	Ton	6.428
A.B.D	69.345	82.9	10.503	Ton	6.602
Avustralya	8.269	9.9	1.170	Ton	7.068
İspanya	2.338	2.8	343	Ton	6.816
Özbekistan	1.174	1.4	355	Ton	3.307
İran	532	0.6	233	Ton	2.283
Şili	521	0.6	68	Ton	7.662
Afganistan	501	0.6	176	Ton	2.847
Azerbaycan	441	0.5	65	Ton	6.785
Birleşik Arap Emirlikleri	330	0.4	72	Ton	4.583
İsrail	142	0.2	20	Ton	7.100
Vietnam	38	0	5	Ton	7.600
Pakistan	11	0	1	Ton	11.000

Kaynak: TradeMap

2018 yılında ülkemiz badem ithalatı, 83.643 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. Badem ithalatında en yüksek paya sahip olan ülke, Amerika Birleşik Devletleri'dir. Badem ithalatımızın % 82.9' u bu ülkeden yapılmıştır. 2018 yılında 13.012 ton badem ithal edilmiş olmakla birlikte, ithal edilen bademler için ton başına ortalama 6.428 dolar ödeme yapılmıştır.

BADEM İTHALATINDA İLK 15 ÜLKE

Dünya badem dış ticaret verileri incelendiğinde, bazı ülkelerin badem ürününde dış ticaret açığı verdiği görülmektedir. Bademde ithalatı, ihracatından yüksek olan ülkeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10 Badem İthalatında İlk 15 Ülke

İthalatçı Ülke	İthalat Değeri (bin dolar)	Ticaret Dengesi	İthalat Miktarı	Birim	Birim Değeri (ton/dolar)
Almanya	619.467	-487415	94.922	Ton	6526
Fransa	286.145	-270508	39.439	Ton	7255
Japonya	252.755	-252740	35.960	Ton	7029
Birleşik Arap Emirlikleri	218.071	-208265	32.062	Ton	6802
Kanada	200.892	-200699	29.809	Ton	6739
İtalya	299.318	-192542	47.644	Ton	6282
Kore Cumhuriyeti	164.622	-164100	23.704	Ton	6945
Birleşik Krallık	151.254	-134996	22.571	Ton	6701
Çin	134.910	-133716	19.909	Ton	6776
Vietnam	116.567	-104399	21.000	Ton	5551
Hollanda	215.403	-89903	34.482	Ton	6247
Meksika	74.841	-74609	10.633	Ton	7039
İsviçre	77.083	-73577	10.612	Ton	7264
Rusya	71.282	-71182	8.365	Ton	8521
Suudi Arabistan	70.517	-70516	9.985	Ton	7062

Kaynak: TradeMap

2018 yılında badem ithalatı verileri incelendiğinde, en büyük badem ithalatçısı ülke olarak Almanya dikkat çekmektedir. Almanya, 2018 yılında 94.922 ton bademi ortalama 6.526 dolar/ton bedelle çeşitli ülkelere ihraç etmiştir. Badem ithalatı için Almanya, toplam 619.467 bin dolar ödeme gerçekleştirmiştir. Ülkemiz için badem ürününde hedef pazarlar belirlerken ülkelerin badem ithalat değerleri, coğrafi yakınlık ve badem için ödedikleri ortalama fiyatlar son derece önemlidir. Bu kapsamda, bölgemiz için badem ürününde hedef pazarlar olarak Almanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Hollanda ve Rusya olarak belirlenmiştir.

16. BADEM İHRACATINDA HEDEF PAZARLAR

1. ALMANYA

Ülkemizin yabancı ülkelerle olan ikili ekonomik ve ticari ilişkileri dikkate alındığında, en yoğun ilişkilerin Almanya ile olduğu gözlenmektedir. Almanya 2018 yılında, önceki yıllarda da olduğu gibi, ülkemizin ihracatında birinci sırada yer almıştır.

En büyük ticari ortağımız olan Almanya ile ikili ticaretimiz, istisnai yıllar haricinde sürekli açık vermektedir. 2018 yılı verilerine göre Almanya ile dış ticaret açığımız yaklaşık 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 11 Almanya 2018 Badem İthalatı

İhracatçılar	İthalat Değeri (bin dolar)	Almanya Badem İthalatındaki Payı	İthalat Miktarı	Birim	Birim Başı Değer (ton/dolar)
Toplam	619.467	100	94.922	Ton	6.526
A.B.D.	398.915	64.4	64.165	Ton	6.217
İspanya	129.052	20.8	18.074	Ton	7.140
Avustralya	26.581	4.3	4.232	Ton	6.281
Hollanda	22.496	3.6	3.258	Ton	6.905
İtalya	22.130	3.6	2.365	Ton	9.357
Suriye	4.658	0.8	793	Ton	5.874
Fas	4.210	0.7	558	Ton	7.545
Vietnam	1.839	0.3	236	Ton	7.792
Avusturya	1.475	0.2	111	Ton	13.288
Türkiye	277	0.1	47	Ton	5.894

Kaynak: TradeMap

Alman firmalarının son yıllarda üretim ve ithalatlarını Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerine kaydırmaları ve bu ülkelere yönelik vergi ve kotaların kaldırılması 2000li yılların başlarında ihracat artışımızda bir yavaşlamaya neden olmakla beraber 2003 yılından itibaren bu ülkeye ihracatımız tekrar artış trendine girmiştir. 2015 yılında küresel ekonomik gelişmeler ve talep gerilemesi nedeniyle ihracatımız 2014 yılına kıyasla %11,4 azalarak 13 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise ihracatımız bir önceki yıla göre % 4,4 artarak 14 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı dış ticaret verilerine göre Almanya'ya ihracatımız % 6,8 artarak 16 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Almanya'ya ihracatımız % 90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

2018 yılında Almanya, 619.467 bin dolar badem ithal etmiştir. Almanya' nın badem ithalatı incelendiğinde en büyük payın A.B.D.' de olduğu görülecektir. A.B.D tek başına bu ülkenin badem ithalatının %64.4'ünü karşılamaktadır. 2018 yılında ülkemizden Almanya'ya ise sadece 47 ton badem ihracatı gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, milyonlarca yurttaşımızın yaşadığı bu ülke, badem ihracatımız için son derece stratejik öneme sahiptir.

Alman iş kültürü, esnekliği çok az olan, sıkı kurallardan oluşmaktadır. Dakiklik, hem iş hayatında hem sosyal hayatta son derece önem verilen bir konudur. İş yaşamının odak noktasını, nesnel/objektif olgular ve görevler oluşturmaktadır.

2. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ (BAE)

Tablo 12 Birleşik Arap Emirlikleri 2018 Badem İthalatı

İhracatçılar	İthalat Değeri (bin dolar)	BAE Badem İthalatındaki Payı	İthalat Miktarı	Birim	Birim Başı Değer (ton/dolar)
Toplam	218.071	100	32062	Ton	6.802
A.B.D.	175.558	80.5	25911	Ton	6.775
Hong Kong, Çin	29.083	13.3	4308	Ton	6.751
Avustralya	75.08	3.4	1097	Ton	6.844
Singapur	1.847	0.8	264	Ton	6.996
İspanya	1.332	0.6	189	Ton	7.048
Hindistan	1.131	0.5	108	Ton	10.472
Türkiye	616	0.3	64	Ton	9.625
Şili	284	0.1	45	Ton	6.311
Belçika	236	0.1	31	Ton	7.613
Birleşik Krallık	199	0.1	12	Ton	16.583

Kaynak: TradeMap

BAE, 1996 yılından bu yana Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ), 1998 yılından beri onyedinci arap ülkesinden oluşan Pan-Arab Serbest Ticaret Alanı'nın (PAFTA) ve ayrıca Arap Körfezine kıyısı bulunan 6 Arap ülkesinden meydana gelen Körfez İşbirliği Konseyinin (KİK/GCC) üyesidir.

Ülkede tarım ve sanayi üretimi yetersiz olduğundan, ihtiyaçların büyük bir bölümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır. İthal ettiği başlıca ürünler motorlu taşıtlar, elektrik ve elektronik ürünler, mücevherat, parfüm ve kozmetik ile gıdadır. En büyük tedarikçileri Çin, Hindistan ve ABD'dir.

2018 yılında BAE, 218.071 bin dolar tutarında 32.062 ton badem ithalatı gerçekleştirmiştir. Ülkenin badem ithalatında en büyük Pazar payına sahip ülke % 80.5 oranı ile A.B.D.' dir. Aynı yıl ise ülkemizden 64 ton badem, ortalama 9.625 dolar değer ile BAE' ye ithal edilmiştir. Ortadoğu coğrafyasının en önemli pazarlarından birisi olan bu ülkede, pazar payımızın yükseltilmesi son derece stratejiktir.

BAE piyasası rekabetçi, fiyata duyarlı ve dışa açık bir pazardır. Pazarın bu özelliğinden dolayı ülkede neredeyse her ülkeye ait malları bulmak mümkündür. Ülkenin tarım ve sanayi üretimi yetersiz olduğundan, ihtiyaçların büyük bir bölümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Piyasada uluslararası rekabet çok yoğundur ve piyasada tutunabilmek için rekabet üstünlüğüne sahip olunması gerekmektedir.

Kalite, raf ömrü (üretim ve son kullanım tarihi), satış sonrası hizmet ve standartlara uygunluk gibi faktörlerin önemi göz ardı edilmemelidir. Fiyat belirlenirken, rakip ürünlerin fiyatları dikkate alınmalıdır. Piyasada güven kaybetmiş bir marka veya firmanın bu piyasada bir daha tutunabilmesi zordur.

Az nüfusu ve çeşitlilik içeren toplumsal yapısı ve farklı tüketici özellikleri nedeniyle BAE (özellikle Dubai) pazarına, ülke içi talepten ziyade, bölge ülkelerinden gelecek dış talepleri yakalamak için girilmesi daha uygun görülmektedir. Bu çerçevede, bölgede uzun vadeli iş/ticaret planlayan yabancı firmalar, özellikle Dubai veya serbest bölgelerinde olmak üzere, ofis/şube olarak yerleşik faaliyette bulunmayı tercih etmektedir.

Nitekim Dubai ülke sınırlarını aşan bir boyutta, Körfez Bölgesi'nden, Uzak Doğu'ya ve Afrika'ya kadar bir hitap alanı bulmaktadır. Bölgedeki diğer ülkelerin de (İran, Irak, S. Arabistan, Pakistan, Mısır, Lübnan vb) önemli ölçüde mal ve hizmet temin ettiği bir ticaret merkezi konumundadır.

BAE'nin önde gelen şirketlerin (holdinglerin) başkanları yada üst düzey yöneticileriyle kişisel ilişki kurulmasına önem verilmesi, ithalatçının, gerektiğinde Türkiye'ye (tesislere) davet edilmesi BAE ziyareti kadar önemlidir.

BAE'ye, bölge ülkelerinden gelecek talepleri yakalamak için girilmesi daha uygun görülmektedir. Bu çerçevede, uzun vadeli bir iş planı için ülkede ofis/şube açılması faydalı olacaktır.

Özellikle Dubai'deki uluslararası sektörel ticaret ve sanayi fuarlarına, düzenli olarak her yıl katılım sağlanması, firmanın pazarda ortaya koyacağı istikrar ve pazara gösterdiği önem/ciddiyet açısından önemlidir.

3. HOLLANDA

Tablo 13 Hollanda 2018 Badem İthalatı

İhracatçılar	İthalat Değeri (bin dolar)	Hollanda Badem İthalatındaki Payı	İthalat Miktarı	Birim	Birim Başı Değer (ton/dolar)
Toplam	215.403	100	34.482	Ton	6.247
A.B.D.	137.923	64	22.968	Ton	6.005
İspanya	31.652	14.7	4.385	Ton	7.218
Birleşik Krallık	12.729	5.9	2.035	Ton	6.255
Avustralya	11.768	5.5	2.041	Ton	5.766
Almanya	11.097	5.2	1.456	Ton	7.622
İtalya	2.816	1.3	416	Ton	6.769
Fransa	2.172	1	346	Ton	6.277
Fas	1.353	0.6	194	Ton	6.974
Belçika	879	0.4	149	Ton	5.899
Bulgaristan	604	0.3	102	Ton	5.922
Türkiye	21	0.1	11	Ton	1.909

Kaynak: TradeMap

Hollanda ekonomisi, özel sektör ve kamu sektörünün her ikisinin de önemli roller oynadığı karma bir pazar ekonomisi niteliği taşımaktadır. Ekonomi güçlü bir uluslararası yönelime sahiptir. Hollanda, ticaret ve yüksek düzeyli finansal ve mesleki hizmetleri ile ünlenmiş, dünyadaki en zengin ve refah seviyesi yüksek ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Hollanda, Dünya Ekonomik Forumu kapsamlı Kalkınma Endeksi sıralamasında gelişmiş ekonomiler içerisinde 7. sırada, AB ekonomileri arasında 6. sırada yer almakta, IMF'nin 2018 verilerine göre nominal olarak dünyanın en büyük 17. ekonomisini oluşturmakta, kişi başına düşen gelirden de 13. sırada yer almaktadır.

Son derece mekanize tarım sektörü GSYH'nin % 1,6'sını ve işgücünün yalnızca % 2'sini istihdam etmekle birlikte gıda işleme sanayisi ve ihracat için önemli miktarda üretim gerçekleştirmektedir.

Tarım ve gıda ile kimyasallar gibi daha geleneksel sektörlerde biyoteknoloji giderek artan önemde bir rol oynamaktadır. Oldukça dışa açık olan ekonomi dış ticarete ve finansal hizmetlere bağımlıdır.

Hollanda badem pazarı, dünya badem ithalatı piyasasının % 4,3' lük kısmını oluşturmaktadır. Ülkeye en fazla badem ithalatı A.B.D. tarafından gerçekleştirilmektedir. 2018 yılında Hollanda'ya üretici ülkelerden toplam 34.482 ton badem ithal edilmiştir. Ortalama ton değeri 6.247 dolar olmakla birlikte, gerçekleştirilen toplam badem ithalatı 215.403 dolardır. Ülkemizden 11 ton badem ithal edilmiş olup, ortalama değer ise ton başına 1.909 dolar olarak dikkat çekmektedir.

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticaret hacmi, hem ihracat hem de ithalattaki artışlarla devamlı bir artış trendi içerisinde. 2015 yılından bu yana iki ülke arasındaki dış ticarete ülkemiz lehine dış ticaret fazlası gerçekleşmektedir.

4. RUSYA FEDERASYONU

Tablo 15 Rusya Federasyonu 2018 Badem İthalatı

İhracatçılar	İthalat Değeri (bin dolar)	Rusya Badem İthalatındaki Payı	İthalat Miktarı	Birim	Birim Başı Değer (ton/dolar)
Toplam	71.282	100	8.365	Ton	8.521
Çin	49.704	69.7	5.323	Ton	9.338
Türkiye	11.063	15.5	995	Ton	11.119
Şili	9.359	13.1	1.187	Ton	7.885
Belarus	904	1.3	817	Ton	1.106
Özbekistan	153	0.2	29	Ton	5.276
Kırgızistan	50	0.1	7	Ton	7.143
Fas	46	0.1	6	Ton	7.667

Kaynak: TradeMap

Rusya Federasyonu, 2018 yılında 8,365 ton badem ithal etmiştir. Ülkenin badem ithalinde, Çin % 69.7 oranıyla hakim ülke konumundadır. Ancak ülkemiz % 15,5 Pazar payıyla bu ülkede 2. büyük ihracatçı pozisyonundadır. Ülkemizden 2018 yılında Rusya Federasyonu' na 995 ton badem, ortalama 11.119 ton/dolar değerinde, ihraç edilmiştir. İkili ticari ilişkilerin her geçen yıl arttığı ve 147 milyonluk büyük bir nüfusa sahip olan Rusya'da, stratejik hamleler ile badem ihracatında ülkemizin pazar payının daha da yükseleceği tahmin edilmektedir.

Rusya Federasyonu'nda ticari bağlantıların yapılmasında kişisel görüş, intibalar önemli yer tutmaktadır. Ticari faaliyette bulunan şirketlerin mali durumu ve güvenilirliği konusunda bilgi teminine yönelik bir veri tabanı mevcut değildir. Rusya Federasyonu'nda ticari faaliyette bulunmak için Ticaret ve Sanayi Odalarına kayıt mecburiyeti yoktur. Rus firmaları Odalarına kayıt olmaksızın faaliyet gösterebilir. Bu nedenle, firma güvenilirliği konusunda büyük firmalar hariç kişisel görüşler önemlidir.

Ticari kontratların yapılmasında karşılıklı kişisel ilişkiler önemlidir. Konsinye satış yapan firmamızın mal bedellerini tahsilde problemle karşılaştıkları görülmektedir.

Rusya Federasyonu'ndaki tüccarlar, yabancı firmaların Rusya Federasyonu'nda temsilcilik veya deposunun olup olmadığı hususuna ağırlık vermekte, küçük ve orta çaplı Rus tüccarlar sermayeleri oranında bu depolardan mal temini yoluna gitmektedirler. Doğrudan ithalat ise bu tür tüccarlarca tercih edilmemektedir.

Rusya Federasyonu'nun ithalatında tüketim mallarının ağırlığı devam ettiği sürece ülkemiz menşeli tüketim mallarına bu pazarda ihtiyaç duyulması beklenilmektedir. Ülkemiz menşeli ürünler Rusya pazarında fiyat ve kalite olarak rakiplerine göre avantajlı konumda bulunmaktadır. Ülkemizin coğrafi konumu da diğer ülkelerle rekabet açısından, ülkemizi avantajlı duruma getirmektedir.

17. EK 1: 2018-2019 DÖNEMİ HEDEF VE ÖNCELİKLİ ÜLKELERİ

İkili ekonomik ve ticari ilişkilerin yoğunlaştırılması bağlamında ilk sırada yer alan ve iki yıllık dönemler için Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen ülkeler listesi olup mevcut ve geçmiş dönem hedef ve öncelikli ülkelere ilişkin bilgi vermektedir.

2016-2017 döneminin sona ermesini takiben küresel ekonomideki ve siyasi konjonktürdeki gelişmeleri çerçevesinde 2018-2019 dönemi için Pazara Giriş Komitesi tarafından 15 Hedef Ülke ve 32 Öncelikli Ülke belirlenmiştir.

2018- 2019 dönemi için belirlenen hedef ve öncelikli ülkeler listesi aşağıda yer almaktadır:2018-2019 Dönemi Hedef Ülkeler (15 Ülke):

- Almanya
- Amerika Birleşik Devletleri
- Çin Halk Cumhuriyeti
- Etiyopya
- Güney Kore
- Hindistan
- Irak
- İran
- Japonya
- Katar
- Kenya
- Meksika
- Romanya
- Rusya
- Ukrayna

2018-2019 Dönemi Öncelikli Ülkeler (32 Ülke):

- Azerbaycan
- Bangladeş
- Birleşik Arap Emirlikleri
- Brezilya
- Bulgaristan
- Cezayir
- Endonezya
- Fas
- Fildişi Sahili
- Fransa
- Gana
- G. Afrika C.
- Gürcistan
- İngiltere
- Kanada
- Kazakistan
- Kuveyt
- Malezya
- Mısır
- Nijerya
- Özbekistan
- Pakistan
- Polonya
- Senegal
- Singapur
- Suudi Arabistan
- Şili
- Tanzanya
- Türkmenistan
- Umman
- Ürdün
- Vietnam

Bu kapsamda, düzenlenen Ticaret Heyeti faaliyetlerinde sektörlerin özelliklerine göre söz konusu ülkeler üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Ayrıca “2010/6 sayılı Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde tüm Hedef ve Öncelikli Ülkeler için ilave 10 puan ilave destek sağlanmaktadır.

“2010/6 sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde Türkiye Ticaret Merkezleri (TTM)’nin İşbirliği Kuruluşlarının Tebliğin 17/B maddesi kapsamındaki faaliyetleri Hedef ve Öncelikli ülkelere yönelik olması durumunda destek oranı 15 baz puan artırılmaktadır.

2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ kapsamında hedef ve öncelikli ülkelere yönelik Sektörel Ticaret Heyeti Programlarına 10 puan ilave destek sağlanmaktadır.

18. KAYNAKÇA

- Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, (2019), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/sertkabuklumeyveler>
- Altunlu, S. 2006. İyi Tarım Uygulamaları. Tarım ve Mühendislik, s. 78-79,
- Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Antepfıstığı Araştırma Dergisi, Sayı 5, 2016, s.10-14. Gaziantep
- Daldal, N., 2016. Tarımsal desteklemelere üreticilerin yaklaşımı: Tekirdağ İli Örneği, Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ, 120s.
- FAO, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, (2019). <http://www.fao.org/home/en>
- Gülcan, R.1976.Seçilmiş Badem Tipleri Üzerinde Fizyolojik ve Morfolojik Araştırmalar. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları No:310
- İhracatı Geliştirme Merkezi, www.igeme.com.tr, Erişim Tarihi: 10.04.2019
- Küden, A.B. Küden, A. (2000). Badem Yetiştiriciliği. TÜBİTAK Türkiye Tarımsal Araştırma Projesi Yayınları. Ankara.
- Orman Genel Müdürlüğü, (2019). www.ogm.gov.tr Erişim Tarihi: 02.04.2019
- Özbek, S. (1978) Özel Meyvecilik. Çukurova Üniv. Ziraat Fak. Yayınları: 128, Ders Kitabı: 11
- RESMİ GAZETE, Çeşitli Yıl ve Sayılar, <http://www.resmigazete.gov.tr>
- Şahin, M., 2017. Badem Üretimine Verilen Teşvikler ve Hibeler. www.anadolugazete.com.tr Erişim Tarihi: 14.02.2018.
- Tarım ve Orman Bakanlığı, (2019). Tarımsal Destekler. <https://www.tarimorman.gov.tr/Konular/Tarimsal-Destekler>, Erişim Tarihi: 05.04.2019.
- Ticaret Bakanlığı, (2019). www.ticaret.gov.tr, Erişim Tarihi: 14.05.2019
- Türkiye İstatistik Kurumu,(2019). <http://www.tuik.gov.tr/>
- Uluslararası Ticaret Merkezi, (2019), www.trademap.org, Erişim Tarihi: 10.05.2019
- Ünal, M.R., Kayısı Araştırma Raporu, 2010, Malatya
- Yazar, F. , “Doğu Akdeniz Bölgesinde Badem Üretimi ve Pazarlama Yapısı”, (yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, 2018)

“Kalkınmanın Yolu, İpekyolu”

**Gaziantep
Yatırım Destek Ofisi**

Tel : 0 (342) 231 07 01
Fax : 0 (342) 231 07 03
İncilipınar Mahallesi Muammer Aksoy
Bulvarı Vakıflar Güven İş Merkezi Kat : 2-3
Şehitkamil 27060 GAZİANTEP
gydo@ika.org.tr

**Adıyaman
Yatırım Destek Ofisi**

Tel : 0 (416) 213 14 44
Fax : 0 (416) 213 14 45
Alitaşı Mah. Gölbaşı Cad. No:137/5-6 Kat:4
ADİYAMAN
adiyaman@ika.org.tr

**Kilis
Yatırım Destek Ofisi**

Tel : 0 (348) 814 51 98
Fax : 0 (416) 213 14 45
Şehitler Mah. Cambazlar Sok. No: 9
KİLİS
kilis@ika.org.tr